

Altres anuncis

Sentència

Sentència del Tribunal Constitucional del 12-6-2023 relativa al recurs d'empara 2023-19-RE.

Causa 2023-19-RE

(Prat Vidal c/ Comunitat de propietaris de l'edif. Prat de les Oques)

Número de registre 152-2023. Recurs d'empara

Sentència del 12 de juny del 2023

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 29 de març del 2023, per la representació processal de la Sra. Gemma Prat Vidal, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra l'aute del 10 de maig del 2022, dictat per la Secció Civil 2 de la Batllia, i, contra l'aute del 7 de març del 2023, dictat per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració del dret esmentat, que anul·li les resolucions impugnades i que no se li imposin les costes processals causades;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Vist l'aute del Tribunal Constitucional del 17 d'abril del 2023 que va admetre a tràmit, aquesta causa sense efectes suspensius;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 5 de maig del 2023, pel Ministeri Fiscal;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 5 de maig del 2023, per la representació processal de la comunitat de propietaris de l'edifici Prat de les Oques;

Vistes les conclusions formulades dintre de termini per les parts i pel Ministeri Fiscal;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Jean-Yves Caullet;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. Atès que la Sra. Gemma Prat Vidal es trobava en ignorat parador, el 16 de setembre del 2021, la Secció Civil 2 de la Batllia va publicar al BOPA la part dispositiva de l'aute del 28 de maig del 2021, recaigut en el marc d'un procediment de propietat horitzontal, en què, entre d'altres, decretava l'execució de 4.125,77 € a càrrec de la Sra. Gemma Prat Vidal a favor de la Comunitat de propietaris de l'edifici Prat de les Oques, juntament amb el 5% per cada mes o fracció que es retardés en l'abonament del deute a partir del 26 d'abril del 2019, així com al pagament de les despeses comunitàries que es generessin amb posterioritat a la presentació de la demanda.

1.2. El 6 de maig del 2022, la representació processal de la Sra. Gemma Prat Vidal va presentar un escrit en què sol·licitava que se li notifiqués personalment l'aute esmentat per poder instar un procediment de rescissió a instància del rebel, d'acord amb les previsions dels articles 143 i següents del Codi de procediment civil.

1.3. El 10 de maig del 2022, la Secció Civil 2 de la Batllia va dictar un aute mitjançant el qual acordava denegar aquesta petició.

1.4. La representació processal de la Sra. Gemma Prat Vidal va formular un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió, i, el 7 de març del 2023, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va dictar un aute en què desestimava aquest recurs i confirmava la resolució de la primera instància.

1.5. El 29 de març del 2023, la representació processal de la Sra. Gemma Prat Vidal va interposar un recurs d'empara contra l'aute del 10 de maig del 2022, dictat per la Secció Civil 2 de la Batllia, i, contra l'aute del 7 de març del 2023, dictat per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació de la recurrent

- La recurrent al·lega que va sol·licitar expressament que se li notifiqués personalment l'aute del 28 de maig del 2021 fonamentant-se en els articles 23 i 141.2 del Codi de procediment civil.

- La desestimació de la seva petició per part dels tribunals ordinaris vulnera, segons el seu parer, els seus drets a l'accés a la justícia i a obtenir una decisió fonamentada en Dret.

- En primer lloc, considera que la Batllia no tenia potestat per desestimar la seva petició, ja que no havien transcorregut 2 anys des del pronunciament de la decisió que s'havia de notificar.

- En segon lloc, addueix que la Batllia es va pronunciar respecte del procediment de rescissió, que és cert que anunciava en el seu escrit que presentaria com a rebel, quan allò que únicament i exclusivament se sol·licitava era que es procedís a la notificació de l'aute del 28 de maig del 2021 de forma personal. Per consegüent, la Batllia va vulnerar els principis de congruència i de justícia pregada, prejutjant una acció que ni tan sols havia estat encara exercida.

- No obstant això, la Sala Civil no ha censurat aquesta manera de procedir i la recurrent al·lega que la denegació de la notificació personal de la resolució que l'afecta ha comportat també la impossibilitat d'instar el procediment de rescissió, previst a l'article 143 i següents del Codi de procediment civil.

- Segons el seu parer, el lliurament d'una "còpia íntegra" no es pot equiparar a una notificació amb tots els efectes definits a l'article 141 i següents del Codi de procediment civil.

- Així mateix, al·lega que aquest acte processal tampoc serveix per anul·lar o revocar el pronunciament desestimatori de la rescissió per part de la Batllia; afegeix que la Batllia hagués hagut de declarar d'ofici la nul·litat de les actuacions per poder considerar que s'havia donat satisfacció a la seva sol·licitud i poder computar el termini per formular l'acció que cregués convenient.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració del dret esmentat, que anul·li les resolucions impugnades i que no se li imposin les costes processals causades.

2.2. Argumentació de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia

- La Sala Civil reconeix que la recurrent no va articular la pretensió de rescissió en el seu escrit, sinó només una petició de notificació personal de la resolució dictada.

- No obstant això, de les actuacions es desprèn que el mateix 6 de maig del 2022 es va remetre a la recurrent una còpia íntegra de la resolució sol·licitada, fent-li avinent que aquesta també havia estat publicada al BOPA mitjançant edicte.

- Des d'aquesta perspectiva, la Sala Civil constata que la seva petició de notificació era supèrflua, atès que, en definitiva, se li havia notificat el mateix dia que ella va presentar la sol·licitud, és a dir, el 6 de maig del 2022.

- Per aquest motiu desestima el recurs d'apel·lació i confirma la part dispositiva de la resolució dictada per la primera instància, si bé per altres raons.

2.3. Argumentació del Ministeri Fiscal

- El Ministeri Fiscal, després d'exposar de manera precisa el desenvolupament dels fets, constata que si bé, el 12 de gener del 2021, la recurrent no va comparèixer a l'audiència prevista per evacuar el tràmit de pagament i/o oposició, l'aute del 28 de maig del mateix any decretava l'execució de la suma reclamada i, per tant, posava fi al procés.
- D'acord amb les disposicions de l'article 141 del Codi de procediment civil, la Batllia havia d'efectuar la notificació d'aquest aute, cosa que va fer mitjançant edicte.
- Considera que la Batllia havia de notificar personalment la resolució a la demandada en el moment que aquesta ho va sol·licitar, és a dir, el 6 de maig del 2022 i, per consegüent, l'aute del 10 de maig del 2022 ha de ser declarat nul de ple dret.
- Pel que fa a aquesta qüestió, el Ministeri Fiscal manifesta que el recurs d'empara ha de ser estimat.
- Pel que fa a l'al·legació de la recurrent que considera que el lliurament de la còpia íntegra no es pot equiparar a una notificació de resolució als efectes de poder computar el termini per formular les accions legals escaients, el Ministeri Fiscal constata que no es desprenen raons suficients que permetin concloure que se li ha vulnerat el dret d'accés a la jurisdicció, tenint en compte que no només va tenir coneixement del procediment des de l'inici, sinó que va comparèixer i va formular recurs d'apel·lació.
- Per tant, considera que aquest motiu ha de ser desestimat per manca de vulneració de l'article 10 de la Constitució.

2.4. Argumentació de la comunitat de propietaris de l'edif. Prat de les Oques

- Aquesta part recorda el contingut de l'article 143 del Codi de procediment civil que disposa clarament les circumstàncies en les quals el demandat rebel que ho hagi estat de forma constant pot sol·licitar la rescissió de la sentència ferma; ara bé, considera que de les actuacions es desprèn que la recurrent va comparèixer a la causa en diverses ocasions i no se la pot considerar com a rebel de forma constant.
- Per aquests motius, demana al Tribunal Constitucional que desestimi aquest recurs, que confirmi les resolucions impugnades i que, per la seva temeritat i mala fe, condemni la part recurrent al pagament de les costes processals, incloent-hi expressament, els honoraris d'advocat i de procuradora.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

- 3.1. El Tribunal Constitucional no és ni una tercera instància, ni un tribunal suprem, ni un tribunal de cassació.
- 3.2. En la fonamentació del seu recurs d'empara, la recurrent al·lega que la decisió de la primera instància del 10 de maig del 2022, no està correctament motivada i vulnera els seus drets reconeguts a l'article 10 de la Constitució.
- 3.3. Pel que fa a aquesta qüestió, del contingut d'aquesta resolució es desprèn que la Batllia es va fonamentar en l'anàlisi d'una demanda que la recurrent no va plantejar. Efectivament, allò que la recurrent sol·licitava de manera clara era que se li notifiqués personalment l'aute del 28 de maig del 2021; no obstant això, la Batllia va fonamentar la seva desestimació en la inadmissibilitat del procediment de rescissió que la recurrent pretenia plantejar posteriorment.
- 3.4. En l'aute que resol el recurs d'apel·lació, la Sala Civil reconeix que la recurrent no va pas presentar un procediment de rescissió, sinó que únicament va sol·licitar una simple notificació, conformement al Codi de procediment civil.
- 3.5. Així mateix, el Ministeri Fiscal addueix, en les seves al·legacions, que la resolució dictada en primera instància ha de ser considerada nul·la de ple dret.
- 3.6. Tanmateix, la Sala Civil, en l'aute que resol el recurs d'apel·lació, confirma la decisió que desestima la notificació considerant que aquesta notificació és supèrflua, ja que el 6 de maig del 2022, el mateix dia que la recurrent va presentar la seva sol·licitud, la Batllia li havia lliurat una còpia íntegra de la decisió mateixa, de la qual demanava la notificació personal.

3.7. La recurrent al·lega que aquesta confirmació en apel·lació de la desestimació de la notificació no està fonamentada en Dret, ja que l'article 141.2 del Codi de procediment civil precisa que les resolucions han de ser notificades personalment.

3.8. Amb l'objectiu de determinar si els drets fonamentals de l'article 10 de la Constitució han estat vulnerats, cal examinar si aquesta exigència de notificació és essencial o si, com ho considera la Sala Civil, només té un aspecte formal i pot ser considerada com a acomplida, mitjançant el lliurament d'una còpia íntegra de la resolució, com també ho estima el Ministeri Fiscal en les seves al·legacions.

3.9. Ara bé, és necessari destacar que l'article 143 del Codi de procediment civil disposa que el termini de 20 dies hàbils per iniciar un procediment de rescissió s'obre mitjançant la notificació de la resolució. Per consegüent, aquesta notificació no és una simple formalitat, atès que determina les condicions d'accés al procediment de rescissió.

3.10. A més, si s'accepta la interpretació de la Sala Civil, això significa que la data que cal tenir en compte per computar el termini per iniciar el procediment de rescissió ha de ser la del 6 de maig del 2022. Ara bé, aquesta interpretació només és sabuda per la recurrent a través de l'aute de la Sala Civil del 7 de març del 2023, notificada el 9 de març del mateix any, és a dir, data que va més enllà de l'expiració d'aquest termini legal.

3.11. Les decisions impugnades situen, doncs, a la recurrent en la impossibilitat de presentar un procediment de rescissió que la llei estableix, i, per tant, vulnera el dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

3.12. L'estimació del recurs d'empara comporta que no s'escaigui efectuar cap pronunciament respecte de les costes processals (article 92.4 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional).

Decisió:

En atenció a tot això que s'ha exposat, el Tribunal Constitucional, per l'autoritat que li confereix la Constitució del Principat d'Andorra,

Ha decidit:

1. Estimar el recurs d'empara 2023-19-RE presentat per la representació processal de la Sra. Gemma Prat Vidal.
2. Declarar que s'ha vulnerat el seu dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució.
3. Anul·lar l'aute del 7 de març del 2023, dictat per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia.
4. Retrotreure les actuacions al moment anterior al seu pronunciament.
5. No efectuar cap pronunciament en matèria de costes processals.
6. Publicar aquesta sentència, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

I així, per aquesta sentència nostra, que ha de ser notificada a la representació processal de la recurrent, a la representació processal de la comunitat de propietaris de l'edifici Prat de les Oques, al president de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal, ho pronunciem, manem i signem a Andorra la Vella, el 12 de juny del 2023.

Jean-Yves Caullet
President

Dominique Rousseau
Magistrat

Joan Manel Abril Campoy
Vicepresident

Josep-D. Guàrdia Canela
Magistrat